EERSTE JAAR — NUMMER 19 30 CT. PER NUMMER ZONDAG 6 NOVEMBER 1927

... « Men zal 't in 't Vlaamsch vertalen, indien ge te dom zijt om Fransch te verstaan! Kartonen soldaten, verdedigt uw vaderland, ge wordt hier met open armen ontvangen en ge draagt u gelijk verkens. Keert terug naar uw smerig en vuil Vlaanderen! »
Kommandant Semal, bij het 3e linieregiment, tot zijn soldaten aan 't front.

DE MANDELGALM

KATHOLIEK-VLAAMSCH-NATIONAAL WEEKBLAD VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

AANKONDIGINGEN
1e blad en tusschen stadsnieuws: 1 fr. de regel — 3e en 4e blad en aanbevolen huizen: 0.75 fr. — Notarieele: 0.50 fr. — 10 % korting per 100 regels, 25 % per 500, 50 % per 1000.

INSCHRIJVING OP ALLE POSTKANTOREN
Een jaar: 15 fr. 6 maand: 8.00 fr.
3 maand: 4.00 fr. Buitenland: 25.00 fr.

Opstel en Beheer, Marktstraat, 22 ISEGHEM
Verantwoordelijke uitgever:
Rob. Verhaeghe, Iseghem. Postrek. nr 2024.66.

Alle mededeelingen moeten ten laatste den Woensdag middag voor 't verschijnen van 't blad binnengezonden zijn.

VLAAMSCHE BOND VOOR KATHOLIEKE VROUWEN EN MEISJES,

Op Zondag 6 November, Opvoering van « *PIASKE* », Vlaamsch-Nationalistisch tooneelstuk, om 4.30 uur in 't Vlaamsch Huis *Komt allen zien!* Kaarten aan 5 en 4 frank

HET CONGRES VAN 'T CHRISTEN WERKERSVERBOND

Christen Werklieden, opent toch de oogen!

De leiders van 't christen werkersleger (??) hebben dus den 29 en 30 October gecongresd.

Wat Vlaanderen kent aan politieke lafaards, aan lamme goedzak-typen, aan schijndemokraten, aan gedweeë knechten en ruggraatlooze leiders is dus in de Beulemansstad nr 19 van de Pletinckxstraat bijeen geweest, niet om te beramen hoe ze nu 'ne keer 'n goede, 'n demokratische, 'n Vlaamsche slag gingen slaan, hoe ze 't rechtvaardig en billijk verlangen van hun gefopte volgelingen en van elke vredelievende Vlaming zouden in wezenlijkheid omzetten, niet om te zoeken en te beslissen hoe zij, samen met ons, het militair monster dat in ons katholiek Vlaanderen zoovele menschenlevens doodt, zoovele zielen aan Christus-Koning ontsteelt, zouden helpen knakken en vernietigen. Neen! Alleen maar om hun aanhankelijkheid tegenover de verdrukkende kaste van Vlaanderen opnieuw te betuigen, en hun eed van trouw en onderdanigheid aan het franskiljonsch reactionnair gebroed te hernieuwen.

Schooner, grooter, knechtvoller knechten hebben we nooit gekend. We wisten wel, dat dit naar postjes en titels hunkerende en kruipende volk tot veel in staat was, maar dat zij het zoover gingen drijven dat ze hun volk en Vlaanderen op de snoodste wijze, zoekend achter een geldige reden gingen verraden, zoo klaar en zoo duidelijk zoo onomwonden zich als knecht van een militaristische kaste gingen aanstellen, dat konden noch wilden we gelooven.

De oorzaken

Wat hun congres belangrijk moest maken, was het punt van de legerdiensttijd, die de anders zoo zoutlooze dagorde vulde. Dat hun houding niet Vlaamsch, niet demokratisch, niet klaar en niet duidelijk kan zijn, hadden we wel eenigszins vermoed. Heyman, hun opperleider, en bij de gratie van zeer vele hooge heeren hun kandidaat minister, was trouwens voor enkele dagen bij de koning geweest en deze had hem gesproken over zijn negen miljoen, pardon... over de weerbaarheid van 's lands legermacht. Weken lang had hun pers het terrein voor een lamme halfbakkene houding voorbereid. Het militariseerend voorstel der socialistische militaristen werd er in vinnig bestreden zonder dat evenwel een christen demokratisch dag- of weekblad het aandurfde te zeggen dat hun houding, de houding der kristen demokratische mandatarissen, zou zijn. Pas was Heyman van de koning terug gekeerd of in de « Gazet van Antwerpen » en « De Tijd » en « Het Volk » schreef hij, dat het onvoorzichtig ware zich over den diensttijd uit te spreken en dat het congres zou beslissen. Wat er gebeurd was bleef te raden!

Gaarne hadden onze christene demokraten een uitweg gevonden in deze voor hen zoo moeilijke kwestie. Hun hoop was gevestigd op de Broqueville, die hen echter fijntjes in de steek liet, daar waar gevraagd werd dat de regeering haar plannen nog voor het congres der christen demokraten zou onthullen. En nochtans hoe gemakkelijk ware 't dan niet geweest om tusschen twee waters te zwemmen of in 't moeilijkste geval de kwestie naar een nadere studie te verzenden?

De reactie, de militaristen en de conservatieve vleugel der katholieke partij hebben het anders gewild en verlangden deze maal een klare uitdrukkelijke onderwerping. Zij hebben die dan ook bekomen, zoodanig dat 't lastig wordt voor de christene demokraten om hun onzelfstandigheid en hun knechtzijn voor de oogen hunner naïefste volgelingen te verdoezelen.

Huichelaars

Jaren lang zongen ze op alle tonen, dat ze erger antimilitaristen waren dan de socialisten en de Nationalisten. Herinner U maar de verkiezingsstrijd van 1921, waarin ze gebruik maakten van plakbrieven als schuurdeuren om hun volgelingen diets te maken, dat zij toch de zesmaandendienst eischten! Herinner U hoe zij in 1925 evenals in '21 schreeuwden om Vlaamsche en Waalsche regimenten! Hoe zij boften met hun zelfstandigheid! Schooner bewijs als hun alleen-opkomen, los van Vandevyvers en van de reactionaire boel, konden ze toch hun kortzichtige volgelingen niet geven. En lees dan al de uitlatingen van de in 1927 congresseerende knikkkersbende! Hoort wat ze zeggen, wat b. v. hun fameuze uitvinder van hun achtmaandendienst Mr Marck zich zooal veroorloofde te zeggen:

« Ons steunende op al de argumenten welke « we daar straks hebben aangehaald zeggen wij « dat de diensttijd van zes maand kan volstaan « mits de hervormingen welke we daar hebben « aangeduid worden uitgevoerd. »

Wie nu geen christen demokratische politieker is zou denken, als 't kan gaan dan moet het gaan, en we eischen dan de zesmaandendienst. Maar zoo simplistisch redeneert Mr Marck niet want onmiddellijk zegt hij daarop:

« De zesmaandendienst onmiddellijk invoeren « schijnt mij zooniet onmogelijk dan toch on- « redelijk. »

Beste lezer, we vragen het U, kan het huichelachtiger?

Verder zegt Mr Marck dat de legeroverheid zich zooniet voor de klas van 1928, dan toch wel voor deze van 1929 met acht op zeven maanden zou kunnen tevreden stellen en hij schoot den oppergaai af waar hij zegde:

« In elk geval staat het vast dat de regeering « zich over geen enkel militair hervormingsplan « heeft uitgesproken. »

Toch meent hij te mogen zeggen, dat de minister van Landsverdediging, graaf de Broqueville heel wat dichter bij de christen demokratische opvattingen staat dan de vorige ministers van oorlog, M. Poullet uitgezonderd.

« Dat, zegt Mr Marck, is een verheugend verschijnsel, waarover wij ons moeten verheugen, en in elk geval rekening moeten van houden. »

Maar nu, beste lezer, moet ge weten, dat de Broqueville de ergste militarist is, die België onder zijn trouwste onderdanen kent, de man die als minister zich haastte om op de fameuze uitlatingen van generaal Pétain te gaan antwoorden dat wij morgen gingen wapenbroeders zijn van Frankrijk zooals we het gisteren geweest waren.

Heel de Vlaamsche en ook een deel der Fransche pers heeft tegen deze uitlatingen geprotesteerd. De Tijd en De Standaard hebben daarin de Broqueville fern over den hekel gehaald, en nu komt iemand op het congres van christene demokraten verklaren dat nog nooit een minister zoo dicht bij hen stond als de Broqueville, die van zich zelf getuigde, dat hij steeds al 't mogelijke deed om de militaire entente tusschen België en Frankrijk mogelijk te maken en zonder dat iemand uit die knikkersbende protest aanteekent, mag Mr Marck zeggen, dat wij ons daarover moeten verheugen en er in elk geval rekening van houden, dat wil zeggen desgevallend aan die kerel gehoorzaam en onderdanig zijn.

Arme bedrogene, driemaal gefopte christene werklieden!

Waar uwe leiders met den zesmaandendienst naartoe gaan is hieruit ten duidelijkste gebleken. Geve God, dat gij het weldra moget inzien.

Hun zelfstandigheid!!

't Woordje klinkt te wreed om het in een beschrijving van zulk gedweeë knechtenvolk te gebruiken. Behalve één, traden alle redenaars op voor 't behoud der eenheid in de reactionaire katholieke partij, waarin zij zelf gelden als het zevende wiel aan een wagen.

Luistert, we beginnen met Mr Marck:

« We staan, zeide hij, voor een Nationale « kwestie. Het is redelijk van vol te houden, « dat daarover niet een stand kan beslissen. »

Dus zijn de christene werklieden niet bekwaam niet vrij en niet zelfstandig genoeg om daarover 'n beslissing te nemen. Arme M. Catteeuw, die daar durfde te zeggen, dat de arbeiders van U, congresleden verwachten, dat ge een houding zoudet aannemen. Ziet ge nog niet, als ge 't meent met uw volk, dat dan daar uwe plaats niet is. Gij hebt het zoowel gezegd: « Als ge moet wachten naar de andere groepen der katholieke partij, dan zult ge nog lang op de zesmaandendienst wachten. » 't Zal waar zijn man! Maar waar waren uwe collegas Allewaert, Bossuyt, Despontieu, Goetgebeur en Debruyne om met U hetzelfde te zeggen?

Wel hadt ge daar 'n grappenmaker als Dejaeghere om met 'n wijden mond te zeggen, dat de christene werklieden zelf 'n voorstel moesten neerleggen met als principe de zesmaanden, maar die kerel zegde dit enkel voor de facade, en wat Mr Marck had gezegd was zoo duidelijk:

« Wij staan, zegde hij, voor een politieke kwestie, eene van algemeenen aard, die in de bevoegdheid ligt van de katholieke Unie en van de rechterzijde, twee organismen waarvan we deel uitmaken en de tucht gebiedt ons die organismen te erkennen! »

Dus niet gij christen demokraten kunt beslissen, alleen uw reactionaire bazen zullen U zeggen, wat ge te doen en te laten hebt. Slechts ééne keuze blijft U over, als de zaak in 't parlement komt U ziek gebaren, of de Kamer ontvluchten.

Wat de beslissing der kath. Unie zijn zal?

Luistert naar M. Marck, brave West-Vlaamsche christen demokratische volksvertegenwoordigers! Hij durft het niet zeggen maar hij laat het U voelen: « En dan buiten en boven den duur van den diensttijd staan belangen die ons duurbaar zijn als het wit onzer oogen: onze godsdienstige vrijheid, en de ziel van onze volkskinderen. »

Poef! voor de zooveelste maal 't is er uit! De christen demokraten gaan en zijn bereid hun reeds zoo kort eindje demokratie, nog 'n beetje in te korten. Ze hebbben de methode gevonden, en gaan doen wat hun conservatieve meesters tientallen van jaren hebben gedaan t. t. z. zich verschuilen achter katholieke belangen, om een zeer katholiek beginsel van vrede en ontwapening in den grond te booren. De ziel van 't kind Dat wil zeggen, dat de conservateurs nog liever alles prijs geven, zelfs de verdediging der godsdienstige belangen dan zich op dat punt met de demokraten te verzoenen. Uit name van 's kinds ziele, gaan ze eischen, bewerken en verkrijgen, dat onze jongens twee, drie maanden te lange in die rotte, onzedelijke kazernen, in dien poel van verderf worden gehouden, maken dat duizende jongelingen zedelijk en stoffelijk verloren gaan, bedorven worden tot in 't merg der beenderen, en dat gedurende een tijd dat ze thuis hun ouders en hun familie moesten en konden dienstig zijn, en ze gaan dit doen, o vloek!

Pharizeeërs, addergebroed! Waarom mist ge in name van de ziel der volkskinderen! de moed te zeggen, dat het niet daarvoor is, maar wel omdat ge knecht zijt, omdat uwe organisatie knecht is, van een reactionaire franskiljonsche bende!

Citeeren we nog de uitlatingen van E. H. Destrooper, die betreurt dat de kath. Unie niet vroeger een statuut heeft opgemaakt, dat kon tegenover de socialistische campagne voor zesmaandendienst gesteld worden. Van Delfosse, (Luik), die oordeelt dat de legerkwestie een technische kwestie is, al wil hij daarmee niet zeggen, dat de zaak in 't Werkersverbond niet kan besproken worden. Van Gabriel (Gent) die oordeelt, dat de verstandhouding onder de katholieken dient bevorderd en we komen tot het besef dat in zake zesmaandendienst van heel de christen demokratische rommel niets te verwachten is.

Hun besluit

Ware 't niet zoo droevig en ware daarmee die belangrijke verovering ten bate van ons volk, niet voor jaren in de grond geboord, 't zou plezierig zijn om die besluiten na te gaan. Een volgende maal zullen we de zaak dieper behandelen. Citeeren we alleen het 15e en laatste punt: Het congres zegt dat, na dat de regeering hare militaire ontwerpen zal hebben voorgebracht en de rechterzijde over die ontwerpen en bovengemelde besluiten zal hebben gesproken, het bureel en de middenraad verder over de aan te nemen houding met de parlementaire gekozenen der organisatie zullen beraadslagen. »

Wat 'n ellenlange tirade om te zeggen dat ze ezels zijn, die noch kunnen, noch mogen, noch durven een zelfstandig besluit te nemen.

Ons besluit

't Kan kort zijn! De christen demokraten hebben te weinig zelfstandigheid, opdat we nog ooit zouden verhopen, dat ze in 't belang van Vlaanderen een daad zouden stellen, die leidt naar de bevrijding. Zoo behendig mogelijk hebben zij de conservateurs laten voelen, dat ze op hen mochten rekenen, dat ze tot verraad bereid waren, dat ze desnoods een nieuwe reactionaire coalitie van liberalen en kath. conservatieven zouden ondersteunen want waar de Heer Van Isacker zegde: Indien bij de opening van het parlementair jaar een regeeringscrisis moest uitbreken, zullen we te zien hebben of we dat gemakkelijk spel aan de socialisten moeten toelaten » laat zulke verklaring geen twijfel meer toe!

Onze taak

die is, de christene werklieden, die nog goedgeloovig zulke leiders volgen de oogen te openen, hen te onttrekken aan den invloed van zulk knechtenvolk, hen te doen inzien, dat al dat vaag en duister politiek gepeuter slechts knechtenwerk is in dienst van 'n reactionaire volksverdrukkende kaste, opdat ze weldra mogen beseffen en begrijpen die groote onomstootbare waarheid: Alleen zelfbestuur kan ons, Vlamingen, afhouden van de wegen waarlangs België ons ten oorlog voeren wil, alleen zelfbestuur kan ons volk leiden naar een bestendige welvaart, die we vinden moeten buiten den oorlog, buiten 't militaristisch gedoe, in de vrede.

Alle Vlaamsche Nationalisten storten in hun eigen spaarkas

Laat uwe Geldzaken verzorgen door de
Fondsenbank
Naamlooze Vennootschap
MAATSCHAPPELIJKE ZETEL
Wetstraat, 84, BRUSSEL
Bijbanken: Antwerpen & Kortrijk
Agentschappen: Brugge, Crombeke, Harelbeke, Moeskroen, Poperinghe, Thielt.
FONDSENBANK MAAKT DEEL UIT VAN DE GROEP FONDSENBANK-HANDELSBANK-NOORDSTAR. — KAPITAAL EN RESERVEN: VIJFTIG MILLIOEN FRANK.
BIJHUIS TE ISEGHEM
Roeselarestraat, 25

Kerkelijk Nieuws

KERKELIJKE KALENDER

6 Z. 22e Z. na Sinxen, semid. — 7 M. H. Willibrordus, ob., dup. — 8 D. Octaafdag van Allerheiligen, dup. maj. — 9 W. Kerkwijding van Sint-Salvator te Rome, dup. 2 cl. — 10 D. H. Andreas Avellini, b., dup. — 11 V. H. Martinus, bb. dup. — 12 Z. H. Martinus, bmr., semid.

EVANGELIE VAN DEN ZONDAG
(Mattheus 22, 15-21)

In dien tijd gingen de Farizeën heen en beraadslaagden, hoe zij Jesus in zijne woorden zouden vangen. En zij zonden hunne leerlingen (die de Romeinsche heerschappij verfoeiden) met de aanhangers van Herodes (die een Romeinschgezinde partij vormden) tot Hem en zij zeiden: Meester, we weten dat Ge oprecht zijt en den weg Gods naar waarheid leert, en U aan niemand stoort, want Gij kent geen aanziens des persoons. Zeg ons dus: wat dunkt U, is het geoorloofd den keizer schatting te betalen of niet? Doch Jesus, die hunne boosheid kende, sprak: Wat stelt gij Mij op de proef, huichelaars? Toont Mij den cijnspenning. En zij hielden Hem een tienling voor. En Jesus zeide hun: Wiens beeld en opschrift is dit? Zij zeiden: Van den keizer. Toen sprak hij tot hen: Geef dan aan den keizer wat den keizer toekomt, en aan God, wat God toekomt.

Binnenland

HET BELGISCH(?) RADIOSTATION OP DE TOREN VAN RUYSSELEDE

IJZERGALM schrijft in de Schelde:

Ze hebben het met veel tam-tam ingehuldigd, alhoewel het nog heelemaal niet schijnt te vlotten. 't Moet al zoo goed gaan als met de lamp die brand boven den zwaren grafsteen van den onbekenden sukkelaar. Als ze niet uit is brandt ze. Maar intusschen hebben ze het toch aan héél de wereld kond gedaan dat het grootste Belgische radio-station eindelijk bestaat.

Nieuwsgierig als altijd hebben we eens willen weten in hoeverre dat fameuze radiostation wel Belgisch is.

De uitslag van ons onderzoek is verrassend!

We lezen in het « Recueil des actes et documents relatifs aux sociétés commerciales » (blz 176 e. v.), dat voor notaris Prosper Delzaert, te Schaarbeek, de stichters verschenen zijn der « Société indépendante belge de Télégraphie sans Fil. société anonyme à Bruxelles », enz.

De eerste naam die we vinden is een zekere Docorat, ingenieur te Parijs.

Artikel 1 zegt ons wie de « vader » van Ruysselede is, namelijk de Franschen vertegenwoordigd door Braillard.

Artikel 42 der Statuten laat de Maatschappij toe haar rechtsgeschillen voor de Fransche rechtbanken te brengen.

Die sociéteit is vooral Belgisch en nog meer independant zooals men ziet!

Er zijn in het geheel:
2000 akties van 500 fr. elk;
1000 stichtersaandeelen.

Van deze 2000 gewone aandeelen bezitten de Franschen alleen er:
800 akties (société francaise de T. S. F.);
160 akties in de handen van haar strooman Braillard;
100 akties, nogmaals van de Soc. Franc. de T. S. F.

Dat maakt dat de Franschen 1060 akties hebben, dus meer dan de helft! De Belgische regeering heeft er maar 240 + 50 = 290 akties!

De stichtersaandeelen, daarvan zitten er in Fransche handen:
400 aan de S. F. de T. S. F.;
80 aan Briallard;
50 weer eens aan de S. F. de T. S. F.

Dat maakt 530, dus weer eens meer dan de helft!

En dan durven ze spreken van « une société belge indépendante » en dan durven ze schrijven dat de statie van Ruysselede « fonctionne sous le contrôle de l'Etat belge », onder het toezicht van den Belgischen Staat.

Maar al de gebouwen, al de apparaten enz. behooren aan de Stè Ind. « Belge » (S.I.B.) dus aan de Franschen, want die hebben het grootste aandeel der akties en kunnen morgen, als 't verkeerd loopt, wat weldra best gebeuren kan, bij 't uitbreken van een oorlog, héél den boel in de war sturen... sous le contrôle de l'Etat belge!

Waarlijk, is dat nu humor of ernst? Waarom dan niet eens gezegd, vlakaf, de kazernen van Zedelgem, Brugge, Ieper, al die nieuwe militaire gebouwen zijn voor de Fransche legerkorpsen die krachtens het Fransch-Belgisch militair verdrag de kust zullen bezetten van West-Vlaanderen, « face à l'Angleterre », de vliegpleinen in West-Vlaanderen, zooals dat reusachtig vliegveld van Wevelghem, zijn bestemd voor Fransche luchteskadrilles, de stapelplaatsen en munitiedepots van Houthulst eveneens, en het grootste radio-station van België hebben nu reeds bezet.

De Belgische machthebbers meenen dus werkelijk dat in den komenden oorlog de stem van het Vlaamsche volk daar geen zilbe heeft bij of af te doen. De Koning heeft nu al gezegd dat hij destijds gezworen heeft, denk eens aan, gezworen, om de verdediging van het land op een hoog peil te houden, hij heeft nog andere dingen gezworen, maar die is hij vergeten. De Vlamingen niet! En wat kan er niet gebeuren indien die eens vergeten dat ze Belgische staatsburgers zijn, wanneer den oorlog uitbreekt? Misschien kunnen we dan nog het radio-station van Ruysselede gebruiken om de wereld kond te doen dat Vlaanderen ditmaal voor goed zijn zelfstandigheid uitroept. Wie weet hoe 'n dubbeltje rollen kan. Willem dacht toch ook niet in Oogst '14 dat hij vier jaar later kroon en troon zou verliezen. Blinde vorsten worden in de geschiedenis altijd gestraft.

En een koning die zijn woord niet houdt, stelt zich daaraan bloot.

IS HET WAAR?

Vlaamsche bladen vragen of het waar is, dat het Fransch-Belgisch militair verbond nagenoeg de volgende bepalingen zou bevatten:

1e. België moet een militaire macht bezitten in verhouding tot die van Frankrijk;

2e. België zal geen enkele vermindering van diensttijd invoeren zonder goedkeuring van den Franschen legerstaf. De Fransche legerstaf zal, in geval van oorlog, het opperbevelhebberschap nemen van de Fransch-Belgische troepen. De Fransche taal zal de taal van het Belgisch leger blijven.

3e. België moet het Fransche verdedigingsstelsel naar het Noorden uitbreiden.

Is het niet waar, dan is een formeele logenstraffing geboden.

EEN DIENSTWEIGERAAR

Voor eenige dagen werd een Waalsch student in de rechten, De Bevere, die maanden geleden reeds aan den minister van landsverdediging schreef, dat zijn geweten hem niet toeliet « te dooden, te leeren dooden of te helpen dooden », maar zich alleen in vredestijd ter beschikking stelde van de regeering om burgelijken dienst ten bate van het land te verrichten, in hechtenis genomen. Na enkele uren arrest werd De Bevere echter weer op vrije voeten gesteld met de mededeeling, dat hij tot nader order vrijgesteld is van dienst, maar bij iedere verandering van woonplaats of reis van verscheidene dagen verplicht blijft de overheid te waarschuwen.

Dit ongewoon feit blijkt in oud-strijderskringen heel wat opzien te baren.

HET LEDENAANTAL DER SOCIALISTISCHE SYNDIKATEN

De « Peuple » is tevreden over het ledental der Syndikale Commissie. Einde 1925 bedroeg dit aantal 552.094. Einde 1926 werd een vermindering van 234 leden vastgesteld.

Doch het aantal der betalende leden bedroeg 526..156. Wat beteekent dat het aantal der gesyndikeerden met ruim 100.000 verminderd is.

AFBREKERS

Op 16 Oct. l.l. werd er te Ghistel een congres gehouden voor de afdeelingen van het Davidsfonds uit West-Vlaanderen.

Uit de verslagen en besprekingen die daar plaats grepen kunnen wij wel een paar belangrijke punten aanstippen.

Eerstens, er werd vastgesteld dat het Davidsfonds hier in West-Vlaanderen een goede stap is vooruitgegaan en in de naaste toekomst in onze provincie een belangrijke rol zal vervullen tot het kultureel gezondworden van ons volk.

Wij kunnen, ten tweede, met vreugde bestatigen, dat vooraanstaande Nationalisten het Davidsfonds in West-Vlaanderen met alle kracht steunen en medewerken tot zijn bloei, en er dan ook de sterkste stuwkracht van zijn. Dit heeft het Congres van Ghistel duidelijk aangetoond. Dit kan tevens, benevens de talrijke andere feiten, tot opstopper dienen voor hen die steeds beweren of schrijven, dat Nationalisten enkel aan afbrekingswerk doen. Daar waar rechtschapen de hand er aan gehouden wordt onafhankelijk te staan tegenover de politieke partijen en geen politieke bijbedoelingen nagestreefd worden, zijn en zullen de Nationalisten in de toekomst, de hardste werkers leveren voor gezonde kultureele of economische Vlaamsche werking.

Dit ter overweging aan die Iseghemsche politiekers die alles wat niet in hun politiek gareel wil loopen, verketteren en veroordeelen.

Wij maken ter dezer gelegenheid tevens gebruik om de aandacht van alle welmeenende Vlamingen, op het bestaan van de plaatselijke afdeeling van 't Davidsfonds, en zetten hen aan tot te worden van deze goede Vlaamsche cultureele vereeniging.

Waarom de Vlamingen eigen regeering, eigen wetgevende macht en eigen bestuur eischen

IJZERENWEGEN

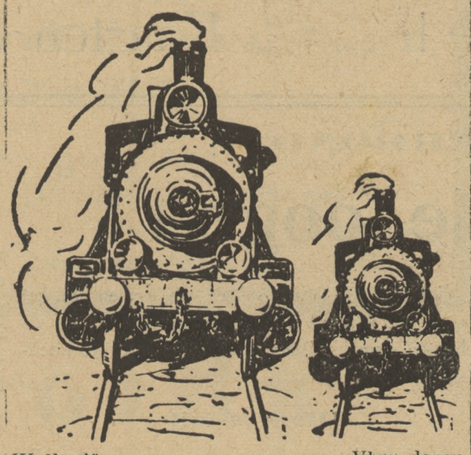

Wallonië — Vlaanderen

De provincie Namen met hare 360.000 inwoners heeft 566 kilometers ijzerenwegen.

De provincie Antwerpen met 1.000.000 inwoners heeft 321 kilometer ijzerenwegen.

Uit de Pers

Volksvertegenwoordiger Van op den Bosch beschrijft in « De Schelde » de winsten die verschillende naamlooze maatschappijen maakten. We laten hem aan 't woord:

Dat alle die vennooten waarbij we generaals, rechters, advokaten, bankiers, senators, kamerleden, ministers, gouverneurs, en arrondissementscommissarissen aantreffen op meer dan één zonderlinge wijze hun zakken vullen verbaast de menschen niet meer, maar kan hun in elk geval leeren waarom die rare lui hun vaderland, het Belgiekske, zóo hartelijk liefhebben.

In de laatste nummers lezen we:

« Compagnie electrique anversoise » — ja, de meeste van die dingen dragen Fransche namen — sloot haar jaar met een zuiver winstje van 6 miljoen 367 duizend 510 frank en 7 centimes. De comes die in den beheerraad zeteten scharrelen 608.176 frank binnen. Bij deze peetjes een Carton de Wiart, een de Cock de Rameyen en een J. Verachtert.

De « Socoma » is een Congoleesche maatschappij met gering kapitaal en boekt een winst van meer dan 2 miljoen.

Zijn het de arme negers welke die gezweet hebben?

De caoutchoucfabriek Jenatzy komt nog niet tot anderhalf miljoen winst en de gasmaatschappij van hydro-electrische energie » woordiger in den beheerraad haalt een winstje binnen van 1 miljoen 626 duizend frank. Het « Madrid Palace Hotel » te Brussel schiet bijkans 5 miljoen winst binnen en de electriciteitskompagnie van Kovno 1 miljoen 897 duizend frank.

Onze volle bewondering en onze grootste felicitaties sturen we naar de « Internationale maatschappij van hydro electrische energie » die een winst opgeeft van 44 miljoen 475 duizend frank. Bij de gelukkige charels, die een dikke brokke krijgen van den grooten suikerkoeke: M. Despret, de man van het bladje « Het gezond Verstand » en de minister van landsverdediging meneer Charles de Broqueville!?

Ik noteer terloops een naamlooze vennootschap met een winstje van 18 miljoen waarin een Carton de Wiart, een Francqui en een Theunis, allemaal doodarme zwoegers; een koolmijn van Oiseau-Presle te Farciennes met een winst van 7 miljoen, met de graven d'Oultremont in den beheerraad; de bank Dubois van Luik met 2½ miljoen winst en Theunis aan den kop van de beheerders; te Risses St Marcus is een naamlooze die 5 miljoen binnenschuifelt; de katioenfabriek van het kleine Amengijs wint meer dan 1 miljoen; evenveel de pletterijen van Monceau; de Congomaatschappij van de Leuvenstraat te Brussel, waarin baron de Steenhault van Vollezele, zich dood werkt schrijft 4 miljoen winst op; zeere te beklagen is de naamlooze vennootschap « Phenix Works » van Flémalle-Haute, want haar winst, den 4n October opgegeven is maar 21.935.157 fr. 84 ct; helaas, nog geen 25 miljoen. De molens van « Drie Fonteinen » hebben eveneens geen kans gehad; haar winst moest 8000 fr. meer geweest zijn om 3 miljoen te bereiken.

Ja, laat de boeren maar dorschen!

BUITENLAND

BRETOENSCH NATIONALISME

Wij kregen verleden week een bezoek in 't Vlaamsch Huis van een Bretoensch Nationalist die wonderen had hooren vertellen over ons Vlaamsch Nationalisme en in 't bijzonder over onze werking te Iseghem. Uit een wederzijdsche gedachtenwisseling konden wij opmaken dat de strijd om zelfbeschikking der kleine volkeren ook in Frankrijk hard aan 't wortel schieten is. Bretoenen, Basken, Provençalen, Elzas-Lotharingen alles spant samen om vanwege het fransch centraal regiem zelfbeschikkingsrecht te verkrijgen.

Alhoewel er geen paralleel te trekken is tusschen het Bretoensch en het Vlaamsch Nationalisme, aangezien wij Vlamingen hier in ons land de meerderheid der bevolking vormen en dat de Bretoenen een kleine minderheid uitmaken der fransche bevolking, toch zijn er verscheidene kenteekens die beide bewegingen kenmerken. Zooals wij konden besluiten uit een onderhoud met onzen Bretoenschen bezoeker, kennen zij nu het tijdstip der Bluuwvoeterie hier bij ons alswanneer het rasbewustzijn wakker schoot bij eenige voorvechters die langzamerhand heel de volksmassa moest veroveren.

Wij wenschen hun goed heil in hunne werking en zullen onze lezers trachten regelmatig in te lichten over het verder verloop dezer beweging.

Nog uit Macedonië

We zegden vroeger reeds een woordje over de beweging in Macedonië. De kwestie schijnt dus belangrijk genoeg om er op terug te keeren.

Het Macedonisch grondgebied is verdeeld tusschen Bulgarië, Servië en Griekenland. Alles te zamen wonen daar 2.300.000 Macedoniërs. Reeds eeuwen strijden ze er om hun vrijheid en hun bestaan als volk. In 1890 werd een geheime organisatie gesticht, de « Imro » (Inlandsche Macedonische revolutionaire organisatie) die tot doel heeft Algeheele politieke zelfstandigheid voor Macedonië.

De leden noemen zich Tschetnik (strijder voor de vrijheid) Komitadsje is een spotnaam.

In een verdrag met Servië (1912) als voorbereiding tot den oorlog tegen de Turken, werd heel Macedonië aan Bulgarië gegeven. De oorlog tegen de Turken kwam; Bulgarië leverde de beslissende slagen en leed dus het meest. Ondertusschen vroeg de « Imro » Macedonië niet te verdeelen, maar het zelfbestuur te verleenen in den Bulgaarschen staat. Doch na de overwinning op de Turken verbrak Servië het verdrag en dwong het uitgeputte Bulgarië een deel van Macedonië terug aan Servië te geven. Van dat oogenblik af is de geheime Macedonische organisatie nog steeds in strijd tegen Servië dat de Macedoniërs wil « nationaliseeren ». (Zooals België de Vlamingen wil nationaliseeren N. v. d. R.). Verscheidene opstanden hadden reeds plaats, die met min of meer welslagen konden onderdrukt worden. Daartegenover stelde Servië en Griekenland een schrikbewind dat zijn hoogtepunt bereikte na den wereldoorlog; Bulgarië heeft dan nog een deel van zijn grondgebied verloren aan Servië.

Na die verovering hebben de Servische overheden alle Bulgaarsche onderwijzers, geestelijken, bisschoppen (orthodoxen), geneesheeren, advokaten en journalisten die in Macedonië geboren en gevestigd waren, verdreven om op die manier de Macedonische Bulgaren gemakkelijker tot Serven te kunnen maken.

Studenten, in 't bezit van Macedonisch-Bulgaarsche bladen, of zelfs letterkundige lezing worden aangehouden en aan vreeselijke folteringen onderworpen, zooals: slaan tot ze bewusteloos worden, verbranden van borst en handen met gloeiend ijzer om bekentenissen uit te lokken. Een student wierp zich in een statie onder den trein, toen hij hoorde dat de politie hem zocht, wel wetende wat hem anders te wachten stond.

* * *

Daar zijn ze dus nog wat vlijtiger en brutaler in het verdrukken; in een handommedraai helpen ze iemand om het leven.

Hier en in den Balkan is er z.g.z. gevochten voor het Recht en natuurlijk vooral ook voor de Beschaving. Ze leveren er, in den Balkan en hier, acht jaar later de onomstootbare bewijzen van.

En daar hebben ze tien miljoen menschen voor kapot gemaakt op hun veld van eer.

En om diezelfde beschaving zijn ze bezig een nieuwe slachting voor te bereiden op veel grooter schaal nog, zoodat er na dezen keer meer dan waarschijnlijk niet zoo héél véél meer van overblijven zal.

Wegens overvloed van kopij verschoven tot volgend nummer: Proces Borms; — Het kerkelijk gezag in Vlaanderen en de Vlaamsche beweging; — Middernacht te Lourdes; — Over Beethovens werken; — Wat onze kapitalisten gewonnen hebben door de oneerlijke keldering van den Belgischen frank; — Wij moeten vertrouwen hebben!

Stadsnieuws

BERICHT: Om wille van de regelmatigheid van ons blad moeten van nu af alle mededeelingen en berichten binnengezonden zijn ten laatste den Woensdag middag vóór 't verschijnen. Wie er belang bij heeft gelieve daarmee rekening te houden, opdat zich geen verwikkelingen zouden voordoen.

VAN HET DAK GEVALLEN — Maandag voormiddag was Marcel Buysse, plafoneerder, werkzaam op den hangaar van den Heer Ledoux, Vanden Bogaerdelaan, ten gevolge van een misstap viel hij door het eternit dak van 6 meters hoog op den grond. Hij werd inwendig gekwetst en bewusteloos opgenomen; een bijgeroepen geneeshéér diende hem de beste zorgen toe, waarna hij huiswaarts gebracht werd. Wij wenschen onzen vriend een spoedig en goed herstel.

POSTZEGELVERZAMELAARS! — Wilt ge uwe verzameling postzegels met een schoon getal vermeerderen, stuur dan 250 tot 1000 en meer postzegels op naar **Maurice Loquet,** Stormstraat, 43, Waereghem en ge bekomt er evenveel andere voor in de plaats.

STEUNFONDS: Van een Vos 5 fr. — Tot steun van het blad 5 fr. — Een die onbekend wenscht te blijven 5 fr. — Uit dank 10 fr. Te samen 25 fr.

VAN KOUDE GESTORVEN

Jaarlijks bezwijken duizenden menschen door de koude. Daarom, zorgt op tijds voor uwe winterkleedij en wendt U tot het gekend huis

F. VANHAUWAERT-DEMEURISSE

Ommegangstraat 9F, ISEGHEM

Groote keus van sargiën, onderbroeks, mans-, vrouws- en kinderkousen, sjarpen en alle winterartikels.

Alsook lakens, kiels, schorten en alle ondergoed.

Genadige prijzen Verzorgd werk

STADSELECTRICITEIT. — De belanghebbenden worden verwittigd dat den electrieken stroom zal onderbroken worden op Zondag den 6 November van 7 uur 's morgens tot in den namiddag voor den buiten en binnen.

Vraagt aan uwen winkelier de Vlaamsche chicorei

MOKA!

't Is de beste!

NAAR CONGO VERTROKKEN. — Op Allerheiligen heeft onze stadsgenoot Jerome Laridon de reis aangevat naar het verre Congoland, alwaar hij zijne drie broeders gaat vervoegen, die sedert eenige jaren reeds aldaar verblijven en er een koffieplanterij en houtzagerij uitbaten.

Jerome Laridon was een Vlaamsche oud-strijder van 't eerste uur en mick sedert eenige jaren deel uit van het bestuur van onzen stedelijken V.o.s.-bond. Hij werd er steeds geacht en geëerd om zijn open karakter en zijn aangenaam gezelschap.

Zijne vrienden oud-strijders wenschen hem goede reis en voorspoed in zaken.

Jerome was ook een regelmatige klient van ons Vlaamsch Huis alwaar hij zich dikwijls tot in de late uurtjes met vrienden en kennissen verlustte.

Vooraleer naar Congo te vertrekken heeft onze vriend er ook aan gehouden regelmatige lezen van de Mandelgalm te blijven en samen met zijn abonnement voor toekomende jaar ons blad een flinke steun geschonken.

Zijn talrijke vrienden verhopen dat zij dikwijls nieuws van Jerome zullen mogen ontvangen en dat het nieuws uit Vlaanderen hem eveneens talrijk zal toegezonden worden.

Na een termijn van 5 jaren schikt onze vriend terug te keeren... naar 't zelfstandige Vlaanderen!

God gave 't.

APOTHEKERSDIENST: 's Zondags is er maar één apotheek van stad open. Apotheker van dienst: Joseph Verhamme, markstraat.

JAMMER. — Velen beklagen zich te laat dat ze geen verzekering namen op het leven, tegen brand en ongevallen, bij J. Denys, Wantje Pieterstraat, 30, Iseghem, agent van Antverpia.

Strikte geheimhouding. — Volledige waarborg. Stel niet langer uit, want 't kan U morgen berouwen!

GEEN VLAAMSCH, GEEN CENTEN! — In verband met het bericht hier verleden week verschenen deelt onze vriend mede dat hij vanwege de Eerwaarde Moeder Overste aanstonds voldoening gekregen heeft en een Vlaamsch rekeningske ontvangen heeft. Een vingerwijzing te meer voor al onze vrienden die meisjes in « Ave Maria » hebben dat het hun volstaat een formeele wensch uit te drukken om aanstonds voldoening te bekomen.

Voor wanneer krijgen wij volledig Vlaamsch lager onderwijs in het Meisjespensionaat, zooals er bestaat te Roeselare, Thielt, Kortrijk en elders?

SCHEEPVAART

(van 27 Okt. tot 3 Nov.)

Célina en Andrea de Zulte met beurtgoed voor verscheidene. — Né Coiffé en La Vignette beide met lijnzaad voor de gebr. Vandemoortele. — Elisa met boomen voor de gebr. Wybo. — Enfin in lading met suikerijboonen voor de gebr. Gits. — Hélène met kolen voor Eug. Verstraete-Vanlauwe. — Maros met ciment en kalk voor de We Vandewalle, We Dumoulin en G. Decaigny.

GEBOORTEN: Raphaël Sabbe z. v. Gustavus en Maria Malisse, Zegepl. — Raphaël Parmentier z. v. Marcel en Augusta Declercq. Wijngstr. 23.

OVERLIJDENS: Robert Maertens, borstelhoutm. 29 j. echtg. v. Maria Bruneel. — Augustinus Vandermeersch, rentenier 72 j. echtg. Eugenie Debeer. — Irma Vynckier, kloosterz. d. v. Charles en Juliana Delobelle. — Julianus Sabbe z. b. 72 j. echtg. Eugenie Creupelandt. — Joseph Vanmoen boodschapper 71 j. echt. Emma Labeeuw.

HUWELIJKEN: Odiel Acx drukkersgast 20 j. van Rumbeke en Rachel Fraeye, borstelm. 23 j. hier won.

TER GELEGENHEID van het Nationaal feest zullen de bureelen ten stadhuize op 11e November gesloten zijn. De Burgem.
C. Staes.

Uit onze Inrichtingen

VRIJ KRISTEN SYNDIKAAT — St Crispijnfeest.

Maandag a. s. vieren de schoenmakers, mannen en vrouwen leden van het Vrij Kristen Syndikaat hun feestdag.

's Morgens te 7 1/2 uur bijeenkomst in 't lokaal Vlaamsch Huis. Stoetsgewijze met 't muziek voorop gaan we naar de 8 uur mis in de kerk van 't H. Hart.

Na de H. Mis terugtocht naar 't lokaal alwaar de ALGEMEENE VERGADERING onmiddelijk aanvangt met als dagorde:

1. Opening door 't muziek. 2. Welkom en verslag over 't maatschappelijk jaar. 3. Algeheele Bestuurkiezing. 4. Korte aanspraak door den Voorzitter der Centrale Heer Ernest Vandenberghe (Aalst). 5. Loting. Muziek en Kluchtzangen.

's Namiddags te 6 uur Feestavond in de zaal van 't Vlaamsch Huis, samengesteld uit

Ieder lid heeft recht op twee inganskaarten, die 's voormiddags bij het afgeven der uitnoodiging zullen uitgedeeld worden. Wie dus 's voormiddags zonder vooraf aangegeven redenen niet aanwezig zou zijn, verliest met een zijn recht op toegang tot den feestavond.

Als zanger zal optreden den Heer Leo Desseyn uit Middelkerke.

VLAAMSCHE BOND VOOR KATH. VROUWEN EN MEISJES. — Op Zondag 6 November a. s. te 4.30 u. namiddag, in het Vlaamsch Huis, opvoering van

PIASKE

tooneelspel in 4 bedrijven, door Juffrouw Hilda Hellemans.

Het stuk speelt in Vlaanderen, na den oorlog, na de pijnlijke periode van activistenprocessen en ter-dood-veroordeelingen... Het is een warm pleidooi voor amnestie.

Prijzen der plaatsen: 5 en 3 fr.

Kaarten van heden af te verkrijgen bij de leden van den Meisjesbond en in 't Vlaamsch Huis.

WARD HERMANS. — We zijn verheugd te kunnen melden dat Ward Hermans die de laatste maal zooveel bijval genoot in ons Vlaamsch Huis, met z'n vertelling over de houthakkers, terugkomt op Maandag 21 dezer en zal spreken over zesmaandendienst. De Socialisten en de Christen-democratische achteruitkruipers kunnen er veel bij leeren. Allen zijn welkom.

Wie stort nog in de Spaarkas?
Maak U zelf sterk!

VOSSENHOEKJE

Wij hebben dus morgen Zondag onze algemeene Vergadering. 't Schijnt dat er geen enkel Vos of B-Vos zal ontbreken want op de dagorde staat er een buitengewoon belangrijk nummer: Kostelooze tombola voor de leden met als 1ste prijs een auto (!!!) en 2de prijs een nieuw velo (!!!). Jef Lambrecht heeft altijd nog al geluk bij een loting an dat hij Zondag noen moest t' huis komen in auto, 'k ben zeker dat Julietje zou een attaque krijgen! In ieder geval 't en is geen kleinigheid en wat mij aangaat 'k geloof dat ik een bidon essence zal mededragen tegen dat ik zou de gelukkige winner zijn! 't En ware dat Gusten van aan 't klein kerkske voor dien dag een lading essence gereed hield!

In ieder geval ieder Vos of B-Vos krijgt een lot en de vergadering begint om 9 uur stipt!

Verders op de dagorde heel belangrijke besprekingen over den landsbond Vos en over onze Viering van 11de November.

B-Vossen mogen hun vrienden oud soldaten mede brengen naar de Vergadering. Hoe meer hoe liever!

Tot Zondag dus, Vossen en B-Vossen! Wint gij geen lot van een millioentje 't zal u toch niet spijten als gij naar de Vergadering komt.

EEN BESTUURLID

INGELMUNSTER

AAN ONZE LEZERS:

Naar wij vernemen hebben onze lezers de twee laatste weken hun nummer niet ontvangen, het beheer van 't blad is in regel vermits de bladen wel ter post besteld zijn geworden te Iseghem, daarom is klacht ingediend bij het postbeheer, wij verzoeken onze lezers ons onmiddelijk te verwittigen indien zij hun blad niet regelmatig den Zaterdag of Zondag ontvangen.

Sociale en Syndikale Kronijk

Werkloozenonderstand

In de maand Mei van dit jaar werd door het Nationaal Crisisfonds aan werkloozenonderstand uitbetaald: Voor de Provincie Antw. 538.366.61 fr. Brabant 206.898,40 fr. West-Vlaanderen 267.662 fr. Oost-Vlaanderen 171.526.50 fr. Limburg 17.413.32 fr. Luxemburg 345 fr. Namen 4.857.50 fr. Luik 92.852.50 fr. Henegouwen 171.526.50 fr. of te samen 1.546.601.33 fr. hetzij 564.093,70 fr. aan hoofdsteun, en 982.507.63 fr. als gezinsbijslag hetzij nagenoeg het vijftigste deel van wat door de staat België aan oorlogstoebereidselen werd besteed gedurende de zelfde maand.

ONDER DE BESCHERMING DER SOCIALISTEN

Een driedubbele schande

Terwijl de voorgenomen perekwatie of liever stabilisatie der staatsloonen een groote ontgoocheling zal zijn voor de staatsagenten, heeft de commissie der barema's af haar belangstelling gewijd aan de verbetering van de loonen der officieren. Voor dezen zal wel geld te vinden zijn. Luister maar hoe die commissie de wedden der officieren wil verhoogen:

Onder-luitenant en luitenant 18.000 en 32 duizend frank (zes jaarlijksche verhoogingen van 1000 fr., en een drie-jaarlijksche verhooging van 1.000 fr.).

Kapitein, 30 à 42.000 fr. (drie twee-jaarlijksche verhoogingen van 2.000 fr. en twee drie-jaarlijksche van 2.5000 fr.).

Majoor, 40 à 52.000 fr. (drie twee-jaarlijksche verhoogingen van 4.000 fr.).

Luitenant-colonel, 50 à 62.000 fr. (drie twee-jaarlijksche verhoogingen van 4.000 fr.).

Kolonel, 60 à 70.000 fr. (twee twee-jaarlijksche verhoogingen van 4.000 fr.)

Generaal-majoor, 70 à 80000 fr. (twee twee-jaarlijksche verhoogingen van 5.000 fr.).

Luitenant-generaal, 80 à 90.000 fr. (twee twee-jaarlijksche verhoogingen van 5.000 fr.).

Daaraan zal een schadeloosstelling worden toegevoegd. Voor de adjudanten bedraagt de verhooging 4 à 5000 fr. De overige onderofficieren zullen een gemiddelde verhooging krijgen van 3.000 fr. 's jaars.

Intusschen worden de andere staatsagenten met een kluitje in het riet gestuurd en mogen de gepensioneerden op de kom bijten en armoe lijden.

Werkstakingen in de maand Juli

Aan het ministerie werden tijdens de maand Juli negen nieuwe werkstakingen gemeld. Eene in de koolmijn van Herstal met 687 stakers en 120 gedwongen werkloozen. Eene in de marmergroef van Baelen met 10 betrokkenen. Eene in de steenbakkerijen van St Lambert Woluwe en Moen met samen 61 betrokkenen. Een andere in de spiegelmakerij van Mechelen met 56 betrokkenen. Eene in de spinnerij en weverij te Lokeren met 560 betrokkenen. Ook in de Viltfabriek van Virginal met 88 betrokkenen. Eene in de schoenfabriek van Leuven met 64 betrokkenen en eene in een meubelmakerij van Gent met 59 betrokkenen.

Bij de Borstelmakers

Zaterdag 1.1. greep een zitting plaats van de Par. Commissie uit de Borstelnijverheid. Tot 'n bespreking over de grondslagen eener nieuwe overeenkomst kon het niet gebracht worden, alhoewel enkel nog 14 dagen ons scheiden van den datum waarop eene overeenkomst moet bereikt zijn.

Bij de Schoenmakers

Gevolg van de stijging van het landelijk indixcijfer 804 punten verhoogen de loonen van de werklieden uit de schoenfabrieken met 5 t. h. op de grondloonen. Het % verhooging wordt dus van af maandag 7 Nov. op 100, in plaats van 95 gebracht.

BORSTBALSEM Martin Toms

is de Koning der Borstmiddelen !

Waarom U dan niet VOLKOMEN genezen van een verouderde borstziekte?

Stel niet uit tot morgen wat gij vandaag kunt doen! en begin vandaag nog een behandeling met Borstbalsem Mart Tosm

Te verkrijgen bij alle Apothekers of bij den Apotheker Specialist Martin Toms, Wetstraat, 112, Brussel.

Hij is gekomen
SINT NIKLAAS
bij Alb. DEBRUYNE-DEVOLDER, Roeselarestr. 18, Iseghem

SUIKERHANDEL
in 't groot en in 't klein

ARTIKELEN voor ST-NIKLAAS
Paschen en Nieuwjaar
Conserven - Specerijen
Chocoladen - Desserts
Biscuits - Pralinen
Fondants - Suikers
Kaas Hesp - Cervelade
Sardijnen - Haring
Vijgen - Pruimen
Rozijnen en Korenten
Oranjen - Citroenen
Amandels - Noten

Menschen er is nieuws op handen
Sint Niklaas is op de baan ;
Hij doorreed al vele landen
En komt spoedig hier ook aan.

Op een sneeuwwit paard gezeten
Zoekt Hij naar de kinderen braaf,
Die hun plicht hebben gekweten
En blijken van uw goedheid gaaft.

En als de kindren zijn gaan slapen,
Rijdt Hij nog bij nachte rond,
Om hun vreugde te doen smaken
In den vroegen morgenstond.

Dan komt Hij ook alles bezien
In de Roeselarestraat achttien
Hij komt daar binnen langs de zolder
Bij Alberic Debruyne-Devolder.

Om chocolade en lekkernij,
Suikergoed en bollerij.
Zwaar beladen, verheugd en vrij,
Maakt Hij al de kinderen blij

A. DEBRUYNE

Bijzondere Prijzen voor Voortverkoopers

Bij de Meubelmakers

Naar we vernemen zouden ingevolge het kontrakt met de Christene vereeniging afgesloten de loonen ook met 5 % verhoogen. Aan onze leden te waken op de toepassing.

Bijdrageverandering in 't Vrij Kristen Syndikaat

De provinciale bestuursvergadering van 't Vrij Kristen Syndikaat beslistte op 23 October tot de afschaffing der oude bijdragen in de vereeniging. De nieuwe bijdragen zouden zijn 3.75 fr. 3.25 fr. 3.00 fr. 2.50 fr

Voor gehuwde vrouwen zou nog eene bijdrage bestaan van 2.00 fr. en eene voor jongens tusschen 14 en 16 jaar van 1.50 fr.

Deze nieuwe bijdragen zouden in voege komen met 1 Dec. a. s. De nieuwe voordeelen zouden bij werkloosheid worden uitgekeerd met 1 Jan. en de voordeelen bij staking naar gelang de toetredingsdatum tot de nieuwe bijdrage

De leden zullen hierin 'n goede gelegenheid vinden om hun bijdrage te verhoogen, aangezien groote voordeelen in voege komen.

THIELT

(Ingezonden)

Tot mijn groote verwondering kwam geen antwoord op mijn schrijven rond den toestand waaruit ik eenvoudige snul, veronderstel dat 'k waarheid sprak.

M'n kameraad op 't werkhuis, fluisterde me deze week in 't oor: ja, ja... den dezen die hardst weigert is 'n vriend van Toine.

't Kan waar zijn maar daarmee zijn onze naaisters heel weinig gekort. Ze verdienen 1 tot hoogstens, maximum der maximums, 2 frankskes per uur. Zoo b. v. maken zij 12 vrouwenhemden zonder mouwen in zoowat 8 uren. Dan hebben ze verdiend 9.60 fr. plus 30 t. h. En de heeren patroons zullen niet loochenen dat die 30 t. h. door allerhande onkosten van machien, garen, licht en vuur worden opgeslorpt, zoodat hun loon mag geschat worden op 1.20 fr. per uur. Draag dan uw werk in en blijft er wachten zoolang het de patroon belieft.

Maar van 8 urenwerk is hier in dat vak geen sprake. 't Is van als d'oogen opengaan tot ze weere toevallen. Gehuwde vrouwen zetten hun man in hun dienst, knopen aanzetten, knopgaten maken dat is zijn bezigheid na de dagtaak op 't fabriek. De patroons jagen hun werksters op om t'einden de week te kunnen zeggen, zie hoevele onze werksters verdienen en om daarin 'n reden te vinden tot het weigeren van loonsverbetering. Ongelukkig houden syndikaten en propagandisten ook soms van twee maten en gewichten. Terwijl de lederbewerksters redelijke loonen winnen, sterven de naaisters van honger als ze met hun loon moeten voortdoen. En nochtans ze zijn aangesloten bij dezelfde vakcentrale, die geen tijd vindt om te antwoorden als ze gevraagd wordt naar samenwerking om lotsverbetering voor dat uitgebuite naaistersvolk...

Maar a propos van samenwerking! Toine! Heb je reeds nieuws ontvangen op dat schrijven dat ge naar de bazen stuurdet enkele dagen nadat ge de vraag om samenwerking ontvingt?

Ja! Neen!? Neen?? 't Was nochtans vleiend én kruipend genoeg! Nadat ge zoo uit pure katholieke loyauteit met die katholieke bazen aan 't Vrij Syndikaat zeer onbeleefd de samenwerking had afgezegd! 't Dunkt mij dat ze toch wel iets mochten gedaan hebben.

Peis ne keer Antonius, dat gij zoo met zulk 'n loontje zoudt moeten voortdoen, in plaats van met 18 of 20 duizend ballekens per jaar? Wat zou het zijn? Uw vrouwe verdient ook zoo weinig en als er nog 'n kanske komt, is 't nog 'n ander die 't wegsnapt! Wat zou het zijn?

En de naaisters zijn ook menschen!

En ongelukkig z'n kunnen noch Vlaamsch noch Belgisch op hun boterhammen eten, en juist daarom 'n verstaan ze niet, Toine, dat op 't schrijven van 't Vrij Kristen Syndikaat geen antwoord kwam!

Ware 'n beetje uitleg niet gewenscht?

Centrale Verwarming

KOUDE EN WARME WATERVERDEELING DOOR HEEL HET HUIS,
ONDER DRUKKING DOOR ZELFWERKENDE GROEPPOMP,
ZONDER HOOGEN VERGAARBAK

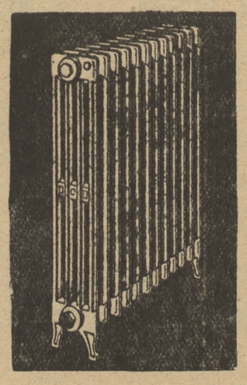

Gasinrichtingen

Luxe en gewone badkamers

Talrijke referentieën in en buiten stad

Plans en devis gratis op aanvraag

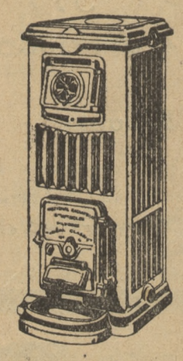

A. Seynhaeve
Rousselaerstraat 133, ISEGHEM

Leest aandachtig

Voor uwe elektrische inrichtingen van drijfkracht, verlichting, verwarming, bellen, telefoon en radioinstellingen, wendt u tot 't huis

HENRI SIMOENS-SCHACHT
Hondstraat, 14, Iseghem

Aankoop, verkoop en huur
van nieuwe en okkasie motors.

Alle herstellingen — Spoedigste uitvoering
Inlichtingen en beschrijvingen zonder verbintenis. Voordeelige prijzen.

Kortrijksche Bouw- en Hypotheekkas

Bureel: **Groote Markt, 1, KORTRIJK**
— Spreekdraad **382** —

Kantoor open alle werkdagen van 9 tot 12 en van 2 tot 5 uur.

ALLERHANDE INLICHTINGEN
over 't koopen, verkoopen van gronden en huizen, over 't overnemen van pachthoven in Frankrijk.

Opmaken van Plans en Bestekken
voor 't bouwen van huizen, villa's, fabrieken, enz.

— Allerhande Verzekeringen —
BRAND - LEVEN - ONGEVALLEN
GELDLEENINGEN
op vaste eigendommen aan de meest voordeelige voorwaarden

De Woonstverwarming in de twintigste eeuw

Depositaris van de
Surdiac-Famsée-Norton
VOOR ISEGHEM EN OMLIGGENDE

Ook alle andere merken, zooals:
Nestor Martin; Godin; Fonderie Bruxelloise; Convenoise; Porta Demoulin, enz. Alle merken van Kookstoven en Gazevuren aan zeer voordeelige prijzen, zonder concurrentie.
Ook aanveerding van alle kunstsmeewerk. — Afwerking en nieuwmaken van Brandkassen (Coffre-forts).

Specialiteit van donderschermen
Teekeningen en prijzen op aanvraag.

OMER SEYNHAEVE-SABBE
kunstsmid
ROUSSELARESTRAAT 131, ISEGHEM

LACHKRUID

DE VOORTVARENDE BRUIDEGOM

Zij legde heur arm innig om den hals van haar verloofde: — O jonge, vader zal ons een chèque als huwelijks-geschenk geven!

— Prachtig, maar dan zullen we om twaalf uur gaan trouwen inplaats van om twee.

— Maar waarom liefste?

— De banken sluiten om drie uur al!

De Marteling der Vlaamsche Houthakkers

OMDAT ZIJ VLAMINGEN WAREN

Het werk begon van 's morgens 6 uur tot 's avonds 6 uren. 's Avonds waren wij doodmoe, afgesloofd; ons lichaam deed zoo 'n pijn, en dan kwamen we in een verlaten huis, dat meer op eene spelonk geleek. 't Regende door 't dak, 't water kwam uit den grond; zoo nat was het, als het regende, dat het water langs de deur buitenvloot. Geen enkele ruit, alles open, en tot bed hadden wij vijf kilos stroo, dat nooit vernieuwd werd, maar dat voelden wij toch niet: wij waren toch zoo moe!

Wij moesten getweeën 6 m³, op 't laatste 7 m³ per dag zaagbaar hout vellen. Hier laat ik een mensch, die weet wat dat beteekent, oordeelen, of het geene schande is. Hadden wij onze m³ niet dan werden wij gestraft; dan trok men ons de zoo zuurverdiende 0.10 fr. per uur dagloon af voor eene week of voor langer.

En dat was van den Maandagmorgen tot den Zaterdagavond. 't Mocht regenen, dat wij doornat op ons werk stonden, dat hielp niet: geen oogenblik gaan schuilen! — Maar hier kunnen de beulen inbrengen: ja, zullen zij zeggen, maar zij hadden regenmantels! Ja, dat is waar, maar wie kan boomen vellen, 6 of 7 m³ met een regenmantel om 't lijf?

Soms zijn wij thuis gekomen, dat wij geen drogen draad meer aan ons lijf hadden en dan konden wij onder onze dekens kruipen om warmte te vinden. Onder onze dekens, zeg ik: wij hadden er in den winter twee, en op onze vijf kilo stroo konden wij ons uitstrekken, om den dag daarop onze nog even natte kleeren aan te trekken. Zij moesten drogen om 't lijf, op 't werk. De zon mocht hoog aan den hemel staan, hare brandende stralen naar de aarde zenden, dat al wat groen was verslens! neering, naar het bosch werden wij gejaagd, daar moesten wij even hard zwoegen, dat 't zweet langs ons lichaam liep. De slavendrillers lagen ons in 't kommer te bekijken: de bijl moest even hard, even snel kloppen.

PAARDEN EN MENSCHEN

Met de paarden hadden zij medelijden, want die mochten soms, als het te warm was, een half uur langer rusten; voor hen was er werk dat soms te zwaar was en dat werk moesten wij maar doen.

Veertien dagen lang hebben we dikke, voor de paarden te dikke boomen moeten uit de moerassen rollen en daar, als er een van ons binnensmonds een Vlaamsch liedje zong, om zijne, om de gedachten van zijn makkers wat te verzetten, was dit voor de beulen een uitdaging en 't werd verboden: wij hadden de keus tusschen 't cachot of zwijgen.

De beulen zullen hier misschien zeggen: « De paarden konden op dien grond niet komen ». Neen, dat was de reden niet: de reden was: de boomen waren te zwaar voor twee paarden en zulk eene lading zou de weide stuk gereden hebben; de boschontginners zouden de schade moeten betalen hebben en hun slaven hadden zij toch! Zij hadden hunne rekening gemaakt; zij verdienden meer geld met ons het paardenwerk te doen verrichten. Gelukkig dit werk was op veertien dagen gedaan, want, moest het langer geduurd hebben, verschillenden onder ons zouden het niet uitgehouden hebben.

Terwijl ik daar in dat verre Frankrijk zoo zwoegde, dan dacht ik aan die werklui, aan die Vlaamsche jongens, die ik voor den oorlog zoo dikwijls de treinen heb zien binnen stappen en die verre, heel verre reden, naar de vreemde landen, om daar eenige centen te verdienen, verre van hunne ouders, van hunne vrouw, van hun kindertjes. Wat moesten zij lijden onder die eenzaamheid in die vreemde oorden! En zij ook, zij moesten daar gaan wroeten. In Vlaanderen kroelt het van vreemde werklui, die bij ons met de beste postjes wegloopen; Vlamingen vertrekken: voor hen is geen werk in Vlaanderen. Vreemdelingen komen naar Vlaanderen: voor hen staan de vetbetaalde postjes open. Arm Vlaamsche volk!

HONGER

Wat gezegd van 't eten? 's Morgens kregen wij 500 gr. brood en een halven liter koffie; 's middags 500 gr. aardappelen, een weinig soep en 250 gr. vleesch, 's avonds 500 gr. aardappelen Daar hebben wij honger geleden, want wie kan dien arbeid doen met die hoeveelheid voedsel?

Wij trokken 0,10 fr. per uur en daarmee konden wij wat boter kopen om op ons brood te smeren. Van daar de schrik om gestraft te worden, want dan moesten wij droog brood eten. En toch regende het straffen. Op 't laatste konden wij wat brood bijkoopen, bij de burgers die medelijden hadden met ons, niettegenstaande dat wij verdachten waren. Wij konden van niemand hulp krijgen: onze ouders waren in 't bezette land; de vroegere vrienden wisten niet wat er gebeurde. En sommigen verkozen te huilen met onze beulen, met de vijanden van 't Vlaamsche volk, met de vijanden van ons bloed.

De heer Masson roept in volle Kamer: « Zij waren niet verkocht! » Vergeef het hem! Een minister die zelfs Rodenbach niet kent en Vlaanderen moet besturen! Ik wil niet spelen met woorden, eenvoudig verhalen, hoé het er is toegegaan. Aan de lezers te oordeelen, niet aan de franskiljons, want ik wanrouw die te veel om hun een oordeel te laten vellen over 't geen met ons gebeurde. Dat ze hun masker aftrekken en zeggen: « Hier staan wij voor 't volk: oordeelt wat wij gedaan hebben met de afgebeulde jongens! ». Wij, afgebeulden, zullen ook daar zijn om rekening, verantwoording te vragen en zullen ze nog desnoods tegen de woede van de Vlaamsche vaders, van de Vlaamsche broeders beschermen.

WIE STREEK DE CENTEN OP ?

In Orbec moesten wij werken in eene houtzagerij. De bestuurder was de heer Simonet, « een Belg, wiens plaats aan 't front «was ». Daar werden planken gezaagd, kleine latten, 't soort van panlatten.

(Vervolgt)

DE SCHOONSTE KINDERS.....
zijn deze die dagelijks gepoederd worden met

DULCIOR POEIER

Te koop in alle goede apotheken. DE DOOS : 1,50 FR.

Het Oud Bier *der Brouwerij* De Arend
is gekend voor 't GEZONDSTE, KLOEKSTE, AANGENAAMSTE
A. Louwaege-Verstraete Cortemarck

In den Zilveren Vos
GEZUSTERS STROBBE
57, GENTSTRAAT, 57, ISEGHEM
Overgroote keus van alle slach van Pelsen en vellen mantels
Schunks Opossum Shunks Marters Vossen
Vellen om te garnieren
Alles aan zeer voordeelge prijzen
Verzorgd werk Trouwe bediening
Onmogelijke concurentie 31-12-27

Pectoïds

Overtreffen alle andere zwarte pillekens tegen den hoest !

Zij Kosten enkel 4 frank !

Uw apotheker heeft er !

Pectoïds geven U voortdurend een klare stem, een frissche mond, een aangename adem.

ZORG DAT GIJ ALTIJD UW DOOS OP ZAK HEBT!

A. Rosselle-Maertens
SPIEGELS, MEUBELS, VITRAUX, GLEIERS & SPEELGOED
ALLES AAN DE VOORDEELIGSTE PRIJZEN
KOMT ZIEN! VRAAGT PRIJZEN EN GIJ ZULT KOOPEN
Meenenstraat, 77. ISEGHEM

BLOEDTHEE

OVERTREFT
PILLEN, POEDERS EN CACHETTEN VOOR HET
zuiveren van 't bloed

Geneest allerbest en op radikale wijze: UITSLAG, PUISTEN, SPEEN, VERSTOPPING GEMIS AAN EETLUST, DRAAIINGEN, GAL, SLIJMEN, enz...
In alle goede apotheken- of rechtstreeks bij den uitvinder
Apotheker VANDENBUSSCHE
Rijselstraat, 49. MEENEN
PRIJS 4 FRANK

De Vallende Ziekten !

EEN ENKEL geneesmiddel zult gij vinden dat doelmatig is tegen deze wreede kwaal. Het is de

POEDER EPILEPSIA **Prijs 20 fr.**

die van af den eersten dag de aanvallen tegenhoudt — de genezing brengt aan allen die het goed gebruiken en nooit of nooit schadelijk is.
Menigvuldige getuigschriften van genezing zelfs van gevallen die reeds meer dan 20 j. duurden.
Te koop in alle goede apotheken
of rechtstreeks bij den bereider
Apotheker VANDENBUSSCHE -- Meenen
Volledige tekst met beschrijving, uitleg en behandeling der Vallende Ziekten wordt overal GRATIS gezonden op aanvraag.

Voor uwe LEEUWENVLAGGEN, SPELDEN en alle andere propaganda artikels wendt U tot
JULES GALLOIS
16. DORP COOLSKAMP
Magazijn van WIJNEN & LIKEUREN
GENADIGE PRIJZEN GENADIGE PRIJZEN
3 % TERUG AAN DE PLAATSELIJKE BONDEN

Drukkerij J. Lannoo, Ieperschestraat, Thielt — Telefoon 169.

Voorbehouden aan
WEDUWE VANDE WALLE
ZUIDKAAI ISEGHEM
Bouwstoffen, betonwaren, ijzerwaren, kolen.

"MONO,, Poeders

ONFEILBAAR GENEESMIDDEL TEGEN:
Hoofd- en Schele Hoofdpijn, Zenuwlijden, Hevige Tandpijn. Rheumatiek, Grippe

Waarom ?

Zijn de MONO POEDERS verkieslijk aan alle andere produkten van gelijken aard?
OMDAT ZIJ *onmiddellijk* de hevigste pijnen stillen.
OMDAT ZIJ *altijd* genezen, daar waar alle andere geneesmiddelen mislukt hebben.
OMDAT ZIJ de maag *nooit* vermoeien.
OMDAT ZIJ door meestal de voornaamste geneesheeren voorgeschreven worden, om hunne menigvuldige genezingen, zelfs in de hardnekkigste gevallen.
OMDAT ZIJ, dank aan hunnen aangenamen smaak, door de moeilijkste personen gemakkelijk ingenomen worden.
OMDAT ZIJ in geen cachetten zijn, en zoodus door de teederste magen verdragen worden.

TE KOOP IN ALLE GOEDE APOTHEKEN
in doozen van
12 pakjes, 4.50 fr. **25 pakjes, 8.00 fr.**

Konijnenkweekers ! Luistert !!

De konijnenkweek ondermijnd door sterften opsterften gaf afkeer en teleurstellingen. Nu is het konijn opgezocht en duur en nu zijn ook alle ziekten overwonnen door Mullie's Konijnenpoeder tegen DIKKE BALGEN, afloop, schielijke sterften, ziekten der maag, ingewanden, waterorganen, zilte, enz. Begunstigt den groei.
Kweekt konijnen met Mullie's konijnenpoeder voor de gezondheid. Tegen alle ziekten, om malsch en vast vleesch te bekomen, zoo zult gij een groot gewin hebben, gemakkelijker uwe pacht maken, een goed voedsel op tafel brengen.
IN ALLE APOTHEKEN 8 FRANK DE DOOS

Houdt uwe verkens gezond met **Poeder Mullie** **te gebruiken.**
Het Poeder Mullie is de Redder der Zwijnen

Nooit mag een zwijnmoer jongen zonder acht dagen te voren haar bloed en afgang gezuiverd te hebben met eene doos
POEDER MULLIE
Geen verstoptheid meer. — Goed zog. — Gezonde jongen.
LANDBOUWERS! Waarom nog zieke zwijnen kweeken. Hunne redding is verzekerd door
POEDER MULLIE
GENEEST: Verstoptheid, geen eetlust, het vuur, pokken, afloop, neus-, keel-, darm- en longontsteking, ziekten der waterorganen, rhumatismus of flerecijn (pootplaag), maagziekten, jacht, vliegende kole en alle ziekten en plagen.
8 fr. de doos in alle apotheken

Landbouwers ! Hoenderkweekers

Wat baat het uwe zieke hennen, hanen en kiekens geneesmiddelen toe te dienen indien gij de ware goede niet voor handen hebt. — De twee wonderprodukten zijn:
Asepta & Elixir Morva
TEGEN ALLE ZIEKTEN EN PLAGEN
Asepta tegen snot en cholera. doet de spijzen goed verteeren. **Asepta** om uw dier gezond te houden. om meer te doen leggen.
In alle apotheken 5 fr, de doos, 12 fr. de drievoud. doos
Het gebeurt soms bij plagen dat de microben-massa zoo groot is dat MORVA onmisbaar wordt.
Want MORVA is het meest anti-microbisch middel in geval van tering en afloop.
5 frank en 15 frank de flesch
TE VERKRIJGEN IN ALLE APOTHEKEN

VOLKSAPOTHEEK

Michel Verhamme

82, Roeselarestraat, 82, ISEGHEM

Alle scheikundige produkten
Alle binnen- en buitenlandsche specialiteiten
Nauwkeurige uitvoering van alle voorschriften der Heeren Geneesheeren

---

GOEDE WAAR PRIJST ZICH ZELF

Voor uwe stoven,
kachels en gasvuren wendt u tot
Germ. Ghekiere-Duyck
Roeselaerestraat, 88, ISEGHEM

Magazijn van verlakt, aluminium en genikeleerd keukengerief, waschkuipen in galvanisé, kinderbaden, waschfournoizen. — Groote keus van verlakte menagerestoven van de beste merken en buizestoven in eigen werkhuis gemaakt.

Gasinrichtingen **Zink- & Loodwerk**
Spoedige bediening **Matige prijzen**

Waarom ???

WAAROM hoesten als **Borstpillen Laleman** U radikaal genezen?
WAAROM koorst of tandpijn lijden als **Cachetten Képhil** die doen verdwijnen?
WAAROM uwe kinderen niet vrijwaren tegen borstziekten als **Droséls Borstbalsem** der **Apotheek Laleman** daartoe de geschikte middel is?
WAAROM zelf ziek of zuchtig zijn als U ter **Apotheek Laleman** alles kunt verkrijgen om U gezond te maken?
DUS **voor alles** naar de
Apotheek Florent LALEMAN
Brugstraat, n° 2 (bij de Gendarmerie)
TELEFOON **68** **ISEGHEM**
N. B. Men draagt ten huize.

Voor uw SCHILDER- en BEHANGWERK
wendt U tot het huis
J. Lefevere-Huysentruyt
Roeselaerstraat, 168, ISEGHEM
Magazijn van kleuren en vernissen
Groote keus van sponsen en zeemvellen, matten, tapijten, traploopers en karpetten
TROUWE BEDIENING
LAGE PRIJZEN

Zannekin
DUBBEL BLOND BIER
gezond, kloek, natuurlijk
BROUWERIJ St LOUIS
L. Verlende, LOO

Alleenverkoop voor Iseghem en omliggende:
S. M. VLAAMSCH HUIS, Iseghem

ALLERGUNSTIGSTE PRIJZEN VOOR HERBERGIERS EN KOFFIEHUIZEN
Neringdoeners, zoekt uw profijt!

Hebt gij pijnen in de lenden?
Kunt gij moeilijk of pijnlijk uw water maken?
Is uw water troebel of te sterk gekleurd?
Lijdt gij aan jicht, heupjicht of lendenjicht?
Zijt gij door Rheumatiek gekweld?
Zijn uwe voeten gezwollen?
Is geheel uw lichaam ontsteld door een vuilen brand

?

Dit alles zijn de zekere kenteekens dat uwe NIEREN, BLAAS of LEVER ziekelijk zijn en gij zoohaast mogelijk uw toevlucht moet nemen tot eene ernstige en nauwkeurige behandeling met

Dalila Pillen
en
Samson's Oliebalsem

Ontelbare getuigschriften van genezingen, bekomen door het gebruik van deze wondere geneesmiddelen, zijn het beste bewijs dat zij alleen in staat zijn bovengemelde ziekten spoedig en volledig te genezen.

Verkrijgbaar in alle goede Apotheken